

# EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

**„EDINOST“**  
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotnih**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jedenemeno .f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece .f. 3.—, „f. 4.50 za pol leta .f. 6.—, „f. 9.— za vse leto .f. 12.—. Narodni je plačevati naprej na naročbe brez priloge naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osemrtnice in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu, ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ni sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Narodno in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so proste poštnice.

## Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani.

Dne 14. septembra 1897.

(Dalje.)

O goriških razmerah je govoril dr. Alojzij Franko. Razgrnil je jasno sliko o razmerah na Goriškem. Vse svoje trditve je trdno podprl z argumenti in dokazi, tako, da priznava celó „Triester Zeitung“, da je govoril „in einem raisonnablen Tone“, in da izjavlja isti nemški list: „Wir stehen nicht an, Manches darin als gerechtfertigt, Manches als discutierbar, Manches aber auch als unmöglich zu erklären“.

„Triester Zeitung“ priznava torej, da je bilo mnogo opravičenega v govoru goriškega govornika, o marsičem pa da bi se dale govoriti. Seveda bi lahko vprašali mi spoštovani nemški list: zakaj niso merodavni čintletii zadovoljili vsem onim zahtevam goriških Slovencev, o katerih je uverjena tudi „Triesterica“ — in po takem tudi so uverjeni dotični krogi, kajti mi ne moremo verjeti, da je nemški list podal to izjavo le v svojem imenu —, da so opravičene.

Dr. Franko se je spominjal uvodom svojega govora, kako oduševljeno je narod po Goriškem pozdravljaj prihod grofa Badenija v našo deželo ravno pred letom dni.

Grof Badeni je čul naš narod in narod naš je stavil vanj vse svoje nade. Leto je minolo od takrat, ali stvari so ostale pri starem. Ne, v dveh ozirih so se razmere premenile temeljito. Poprej je pihala iz Trsta mrzla, neprijazna sapa, sedaj pihala divja burja. Vsa skrb merodajnih krogov je obrnjena sedaj v to, da bi dokazali, da Slovenci so res — barbari, nevarni tujemu življenju in imetju. Govornik je slikal potem živimi barvami, kako so se vršile sodne razprave radi dogodkov o volitvah; kako so sodišča na Goriškem čisto drugače sodila o stvari, nego pa državno pravdnštvo in kako so v onih slučajih, ko so bili Slovenci obsojeni, na-

stopali navadno kakor priče: redarji, orožniki in politični uradniki.

Nadalje dokazujejo sodne razprave — tako je dokazoval govornik —, da v onih slučajih, ko so bili Slovenci obsojeni, so bili navadno izživani po srametenju od strani nasprotnikov. Govornik je navel posamičnih slučajev v dokaz za svoje trditve. Potem je vskliknil govornik: „Potem ni čudo, ako našemu ljudstvu, zlasti fantom, zavre kri, saj ne teče voda po njih žilah! Kadar se naši fantje rabijo v vojni, takrat naj gre na boj junaška kri, ko pa stoje pred političnim uradnikom, takrat naj imajo vodo v svojih žilah!“

Nadaljeval je slikal govornik, kako državno pravdnštvo v Gorici pleni slovenske liste, ako pišejo o geslu „Svoji k svojim!“ Laški listi smejo zasramovati naš narod; oni imenujejo nekonfiskovani naš jezik „linguaggio barbaro“, nas pa — barbare. In ako naši listi protestujejo proti takemu pisarjenju — se konfiskujejo.

Specijaliteta goriška so tudi hišne preiskave: ne le po tiskarnah in v uredništvih, ampak tudi po privatnih stanovanjih in to valed privatnih tožeb političnih uradnikov.

Govornik je analiziral potem trditve vladnega zastopnika, barona Czapke, v razpravi o razmerah na Primorskem. Dokazoval je, da je bilo vse strašno pretirano, kakor n. pr. v slučaju z fanti iz Standreža in Podgore; ali pa naravnost neresnično, kakor n. pr. v slučaju z dijakom Žigonom.

O volitvah se je vlada očitno postavila na stran naših nasprotnikov. Nerednostij in nezakonitostij, ki so jih delali mogočni nasprotniki, ni možno opisati. V veleposestvu bi bili zmagali goriški Slovenci, da se vlada ni postavila na stran nasprotnikov.

Tako so se spremenile razmere od lanskega prihoda grofa Badenija v našo deželo. Pa tudi naše ljudstvo se je spremenilo, videče, da se nas smatra za pleme niže vrste in da nima pričakovati ničesar od vlade, sklenilo je, postaviti se na lastne

noge in pomagati si samo iz sebe. „Naše ljudstvo ima trdno voljo, otresti se nevrednega tujega jarma in odslej ne več prositi kleč, ampak odločno zahtevati, da se mu politični kruh ne bode več rezal z nožem, ki ga brusijo v Trstu.“

Tem besedami je zaključil dr. Franko svojo plastično sliko o razmerah na Goriškem in je došel do istega zaključka, katerega smo napisali tudi mi nedavno na tem mestu: *Ne pričakujmo podpore od zgoraj; nam ne pomore nikdo, ako si ne pomoremo sami iz sebe in s pomočjo naših sokrvnih plemen.* (Pride še.)

## Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu.

(Zvršetek.)

Čez jeden mesec ali dva meseca se bodo vršile nove volitve za upravni svet delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu in na mestu bi bilo, da se začne delovati na to, da ta važni humanitarni zavod, v katerim imajo Slovenci in Hrvatje večino glede na število členov, dobe tudi v svoje roke. S tem se gotovo ustreže vsem poškodovancem brez razločka na narodnost in odpa-dejo gotovo vse nerednosti, ki so se utepile v ta zavod, odkar je isti doména Lahov.

V sledečih vrsticah podajamo nekatere paragrafe, ki so važni glede bodoče volitve in so znani malokateremu podjetniku, delavcem pa gotovo neznani skoro vsem:

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu obsega Kranjsko, Dalmacijo, Primorsko in Trst. Volitve v načelnštvo se tako vrše: §. 10. statuta veli: Načelnštvo obstoji iz odbora 18 udov, in sicer: šest odbornikov in šest namestnikov volijo delodajalci iz svoje srede in ravno tako število odbornikov in namestnikov delavci iz svoje srede. Ostalih šest odbornikov imenuje ministerstvo za notranje stvari. — § 11. statuta pravi: volitve se vršijo po volilnih listih, in sicer morajo biti

jej materi in, ako tudi proti vesti in srcu svojemu. Dve ženski sti, dvema naj izpolnim želje, a te so si nasprotne!“

„Aj, aj, ljubezen?“

„Da, jaz ljubim in bodem vedno ljubil! Brez ljubezni bi jaz — vsaj sedaj mislim tako — ne mogel živeti!“

„Nikakor te nočem izpraševati o tvojih srčnih skrivnostih.“

„A jaz ti jih hočem, moram odkriti!“ Pri teh besedah, katere je Ivan govoril strastno in nekako bolestno, prijel je Lovca za roko in mu šepetal, upiraje uči vanj, ki so se svetile v polumraku kakor dva oglja: „Hermina!“

„Bodi mož!“ je rekel France Lovce.

Prijatelja sta zrla molče na nebo, stiskaje si roke — — — zvezda za zvezdo se je umikala v brezkončni daljavi, tiho je šepetalo bukovo listje nad prijateljema, katera je objel sladki spanec.

Dá, prijatelja, ljubeča se prijatelja, bila sta tedaj France Lovce in Ivan Sraka!

Že je odzvonilo k prvi maši tisto nedeljo po sobotnem večeru, ko se je vzbudil oče Gomolj. Stezaje roki kvišku, kakor bi hotel vzrasti še za jeden komolec, zapel je hripavim glasom:

Fantje ustajajte:

Zora je, zora je!

(Pride še.)

## PODLISTEK

### Lari-Fari.

Spisal: Srakopar.

Vse mirno — nič — tu pa tam se sliši pokanje suhega dračja pod nogami, ali pa drčanje kamna v del. — Nič. — — — „Slaba bode, slaba“, govoril je Ivan sam seboj, „že dvanajst pastij sem pogledal, pa nič, nič“. Baklja mu je ugasnila in dim se je valil iz ogorka.

„Jujujuhihihi!“ začelo se je od spodnje strani. „Ga že ima“, mislil si je Fran prižigaje bakljo nad ognjem, ki ga je naredil v naglici iz suhega vejevja. Potem pa je iskal pasti, katero je bil postavil na bližnjem štoru.

Posvetil je po tleh, pogledal in glej, star polh, kosmat, debel... „Ju—ju—juhejhihi“ se je razlegalo po gozdu.

Vrnili so se k pozorišču... Ujeli so dva cela polha. Gomoljev oče jih je tolažil, da se popolnoči ujame kaj več in je pokaral Franceta Lovca, zakaj je streljal, češ, da so polhi mislili, da jih goni hudič in so bežali.

Lovce pa se je opravičeval: „Hej, saj nismo prišli radi polhov sem, ampak samo tako, radi mene, ako ujamemo kakega polha ali ne“.

In ostali so mu pritrdili, Gomoljev oče pase je potolažil s požirkom rakije iz Egonove roke.

„Sedaj pa poležite, da malo zaspite“, je ukazal Matevželj. Napravili so si ležišča iz bukovih vej in smrečja, zasпали niso takoj, zbijali so šale, in čas je potekal. Ogenj je pojenjaval in ostri jutranji zrak je kazal svoje posledice.

Odstranjena od drugih, sta ležala France Lovce in Ivan. „Drži se trdo“, je govoril Lovce, „res je, da ne bodeš sedel pri bogato obloženi mizi, z nje se ti ne bode smehljala rujna kapljica; lesniko, grenko lesniko bodeš moral ugrizniti večkrat — jaz sem jo tudi — ali, porečeš: sam svoj gospod sem, kar sem postal, postal sem iz sebe, svojih močij“.

„Da, da, — ne bojim se truda — le jedno je, kar me skrbi: moja mati... dolžan sem jej mnogo!“

„Tvoja mati! Še vesela bode, ko te bode videla, da napreduješ, da si srečen!“

„Ti ne veš, — jaz bi vse storil — kaj, da sem jaz srečen, da bi le videl srečno svojo mater, ali jaz... vem, da sem preidejalen, ustvaril sem si jih, idejale, jaz mislim idejale mora imeti vsaki človek, saj ti mu dajo nekaj višega, ga krepé, da more premagati vsako težavo, da se povzdigne...“

„Res, toda ti zlati stebri izginevajo jeden za drugim, le roka in glava ti ostaneta: svet je grozno prozajičen, učil se bodeš, izučiš se tudi!“

„Brez idejalov bil bi jaz nesrečen: da vem, da je res to vse prevara, izpolnim raje željo svo-

tisti po § 11. izpolnjeni — § 12. Za volitve se morajo vsa zavarovanja podvržena podjetja razdeliti v šest kategorij, in sicer spadajo:

v prvo: kmetijsko in gozdnogospodarsko obrtovanje in mlinarske obrti;

v drugo: železnice, rudarstvo in plavžarstvo, kovinarstvo, izdelovanje strojev in raznih orodij;

v tretjo: kemična industrija, izdelovanje kurilnih in svečavnih tvarin, živil in povzitivin;

v četrto: stavbni obrt, obdelovanje kamnov in zemeljskih tvarin;

v peto: tkaninska obrtnija, izdelovanje in čiščenje obleke;

v šesto: papir, usnje, lesene in rezbarske tvarine, poligrafične obrti itd.

Vsaka gori omenjenih kategorij (skupin) voli po enega delodajalca in enega delavca za odbornika in ravno tako tudi dva namestnika. Tisti, kateri v kaki skupini dobi največ glasov, je izvoljen za odbornika oziroma namestnika. — § 14. Zavarovani delavci imajo skupno, moški in ženske, aktivno volilno pravico, izvzeti so: učenci, dobrovoljci in vežbeniki, kakor tudi osebe, katere nimajo nobene plače, ali pa samo jako nizko plačo. Pasivno volilno pravico imajo samo svojepravni moški delavci in uradniki. Zavarovanci volijo tako, da se vsi pri enem podjetniku stoječi delavci in uradniki zjedinijo za enega odbornika in enega namestnika, katere morata biti uda v tisti kategoriji, v kateri ima podjetje glasovalno pravico. Ime kandidata se napiše po zaupnem mezu, določenem od delavcev in obratnih uradnikov, in isti pridá svoj podpis v glasovalni list, na katerem mora biti število delavcev in uradnikov, ki so v podjetju, napovedano od zavarovalnice, in sicer po onih podatkih, katere je ista dobila po obratnem podjetniku. — § 15. Najmanj štiri tedne pred dnevom volitve mora zavarovalnica na vsako zavarovano podjetje poslati eno glasovnico za delodajalca in eno za zavarovane delavce.

Vse glasovnice morajo imeti pečat zavoda, tiste, ki so namenjene za zavarovance se morajo izpolniti po § 14.

Oddaja glasovnic na volilno komisijo se mora zgoditi ali osebno na dan volitve, ali pa po poštijlavi pred dnevom volitve.

Podali smo s tem nekatere važnejše paragrafe, da se bodo znali ravnati tisti, ki imajo glasovalno pravico.

Iz tega je razvidno, da se morajo najprej za vsako skupino določiti delodajalci za skupne kandidate, in ravno tako bi se morali tudi bolj izobraženi delavci in uradniki na podjetjih zjediniti za svojega kandidata. Intenzivno se mora delovati na to, da ti kandidati dobijo vse slovanske glasove. Ljubljana je jedno slovansko središče, in bilo bi povsem naravno, da bi se podjetniki v Ljubljani v prvi vrsti zanimali za to stvar.

Ker pod zavarovalnico v Trstu spadajo Dalmacija, Kranjska, Primorska in Trst, bilo bi potrebno, da se postavijo v raznih skupinah tudi iz raznih dežel odborniki in namestniki.

Kazalo bi torej, da se skliče ali shod, ali pa da se brez shoda napravi zedinjenje in postavijo kandidati, za katere bi se potem pridobiti moralo vse slovanske podjetnike in delavce. Ko se postavijo kandidati, naj se isti naznanijo vsem okrajnim bolniškim blagajnam, ker so le istim podjetja natanko znana. Bilo bi tudi potrebno, da se dobi imenik vseh na delavski zavarovalnici v Trstu zavarovanih podjetij, kar se tudi v Trstu dobi, in potem se pozovejo vsa slovanska podjetja, da se udeležijo volitev. Ako bi se le nekoliko storilo v tem smislu, ni nobenega dvoma, da dobimo Slovani ta zavod v svoje roke.

Okrajne bolniške blagajne, ki so v slovanskih rokah, gotovo store svojo sveto dolžnost, ker bodo prepričane, da delajo v korist siromašnega, poškodovanega delavca. Torej na delo, volitve so pred vratmi. S slogom se prodere, nesloga vse podere!

„Slov. list“.

## Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. septembra 1897.

K položaju. Avstrijski ministerski predsednik ni lahko biti, to je baje izrekel nekoč rajni grof Taaffe in vendar je bil on celih 14 let predsednik. Resnico tega izreka čuti tudi grof Badeni in morda še intenzivneje, nego jo je čutil njegov prednik; saj so prav sedaj nastopili trenotki za

ministerskega predsednika, kakoršnih ni bilo še mnogo v zgodovini naše države, dasi le-ta ni bila baš mirna v svoji minulosti. Zatorej je treba, da napne Badeni vso svojo diplomatsko zmožnost, kolikor si je je priboril v teku svojega političnega poslovanja, da reši svojo čast kakor državnik. Ali kako to doseči? Ali se bo smelo smatrati za sad politične modrosti, kar ukrene? Jedni bodo zatrjali to, drugi bodo zanikovali, ako ustreže jednemu, a ne ustreže tudi drugim. Vatreči onim, ki so gospodarili dosedaj, a ne delati krivice onim, ki so trpeli pod tem gospodarstvom na svojem imetju in na svoji politični časti in ponosu?

Kako završi to gospod grof?

Ali pa mu je tudi ležeče na tem, da zadovolji vseh? V tem slučaju bi mu morali priznati, da je osebno nepristransko, da je objektivni politik. Kaj tacega bi pričakovali od njega že zato, ker je — Slovan in Slovana si mislimo misikdar le pravičnega. Samo, ako sme! Ako ne tišči njegovega pravicoljubnega srca težje povelje, nego je njegova volja?

Zavidati ga ne moremo. Danes stoji pred šahom in misli, misli, kako bi jo zasukal, da reši svojo čast, ko bode igra dovršena. Figure si je postavil, zdaj razmišlja; pred saboj ima desnico in večino, to so bele figure; pred saboj ima pa tudi nemško obstrukcijo in Italijane. Čuti hoče vse, vzeti iz vsacega to, kar ga osvedoča in po naravi njihovih zahtev sklepata na možnost zaključka. To je jasno, da mi ne moremo hvaliti grofa Badenija, no, kakor pravicoljubni ljudje moramo priznati, da mu je stališče jako težavno. Vsi ga hočejo podpirati, toda pod jednim pogojem — o! ta preklicani pogoj! — da podpira njih tudi on. Italijani so prišli mu ponujat pomoč — za katero ceno? Da zatre primorske Slovane popolnoma, tako, da se ne bodo mogli ganiti nikdar več, da se trajno zagotovi italijansko gospodstvo, ki nosi v svojem grbu — beneškega leva.

Kaki življi so ti primorski Italijani, to mora vedeti tudi on kakor avstrijski minister, ali tu ga tišče zopet — „viši oziri“.

Dosedaj ne vidi nikdo na šahovo desko, na kateri igra Badeni, to pa znamo vsi, da mu olajšano delo le tedaj, ako smo odkritosrčni in povemo svoje stališče naravnost, a da se ne odmaknemo od tega stališča niti za las. To velja za nas Slovane; kako stališče „odkritosrčnosti“ zavzemajo obstrukcionisti in Italijani, to nam je dobro znano; na Badeniju bi bilo sedaj, prepričati jih z — dejanji, da morajo odstopiti od svojih, po naravi in človeškem pravu neopravičenih zahtev. Le tem načinom bi grof Badeni mogel dokazati svojo državniško spretnost in zmožnost za to, da privede razburkano političko življenje avstrijsko vsaj do relativnega pomirjenja.

V kolikor moremo soditi po poročilih ni ravno mnogo nade, da bi grof Badeni res hotel izvesti to veliko nalogo. Sosebno današnja poročila so jako pesimistična. Češki krogi, da smatrajo položanje jako kritičnim. Vlada da je jako rezervirana in da se — malo briga za desnico. Do Slovencev da kaže jako malo dobrohotnosti, Čehom da je dala le dvomljivih obljub, klerikalcem pa — nikacih!

Ozirom na vse to da Čehi kaže o le malo volje privoliti v to, kar v prvi vrsti zahteva grof Badeni: v poojstrenje poslovnika zbornice poslancev.

Vse kaže torej, da smo imeli prav, ko smo vskliknili glede grofa Badenija: Lasciate ogni speranza! in ko smo vso težo sedanjega položaja osredotočili v tem jedinem vprašanju: ali ostane večina neizprosna in — solidarna?

Predsedništvo zbornice je obvestilo poslance, da se bode volitev predsedništva vršila, čim bode zbornica sklepčna, torej morda v prvi seji. Tudi z volitvijo v delegacije se jako mudi vladi in to naglico si politički krogi tolmačijo tako, da se vlada sama boji, da ta zbornica ne bode zborovala dolgo.

Stvari so torej jako napete in sleherni hip nam je pričakovati usodnih vesti. Slovenci, rojaki! Ali se bomo še nadalje klali med seboj v takih kritičnih časih?

„Luč“ je svetila minole nedelje na shodu socialistov v Rojano. Menil je namreč jeden gospodov: „Z „Edinostjo“ mi socialisti ne pojdemo nikdar, ker pri njej je tema, pri

nas je pa luč!“ Da pa dokaže hitro, kako intenzivna je ta luč, imenoval je gospoda Spinčiča denuncijanta in obrekovalca, istega Spinčiča, ki je na shodu v Ljubljani zahteval več šol za naše ljudstvo! To na vse zadnje ne bi bil zločin tudi v obeh socialistov; ali zahteval je šol v materinem, v hrvatskem in slovenskem jeziku, zahteval je šol na pametni pedagoški podlagi! Tega pa mu ne odpuste nikdar — zavezniki naših socialistov. In kar trde ti poslednji zavezniki, to morajo seveda ponavljati zopet njih slovenski zavezniki. No, sedaj nam je res zasvetila luč, socialistička luč, in v nje svitlu vidimo, kako z istimi besedami, istimi sofini in istim prostastvom v najlepšem soglasju napadajo Spinčiča: laško novinstvo, „Triester Zeitung“ in — gosp. Zavrtnik.

Lepa družba to, kakor jo je moglo znesti na kup le slepo sovraštvo do naše narodnosti.

V Rojano so servirali v nedeljo svojim poslušalcem tudi malo laž, da smo mi prvi kruto napadli „Svobodo“ in „Delavca“ o njihju preselitvi v Trst. V resnici pa niti omenjali nismo te preselitve, ampak smo odgovarjal le laškemu socialističkemu listu, ki je tem povodom vrgel našim rodoljubom in poštenjakom v obraz drzno očitaje, da se masté ob narodni agitaciji.

Le zmerjajte, kolikor hočete, tega madeža pa vendar ne zbršete z sebe, da ste povsodi, na Dunaju in v Pragi, v Galiciji in v Trstu — pokorni podajači najlutejših sovražnikov našega naroda. Se svojim napadom na Spinčiča ravno v tem trenutku ste popolnoma razkrili svoje karte; na Spinčiča, ki je zahteval, naj se zadovoljuje kulturnim potrebam naroda, naj se ljudstvu dajejo v zadostni meri primerna sredstva za — izobražbo, za širjenje kulture. A vi ste napadli njega in ste priskočili na pomoč onim, ki našemu ljudstvu odrekajo taka sredstva!!! Kje je tema? Kje je luč?

Pokazali ste, da govorite o narodnih in kulturnih odnosih v naših pokrajinah brez lastne sodbe, brez kriterija, ampak le tako, kakor vam ukazujejo prav po buržoazijski in razkošno živeči Singerji, Adlerji in Ellbogni!!

Zakaj bi bili sicer napadli Spinčiča? Da ga napadajo „Piccolo“, „Indipendente“ in „Triester Zeitung“, je na vse zadnje naravno, ali socialisti? Na shodu v Ljubljani ni izustil ni jedne besede, ki bi bila naperjena proti socialističkemu programu; govoril je le o stvareh, ki so vzvišene nad domačimi strankarskimi borbami — večinoma o kulturnih stvareh — kakoršne morajo biti na srečo slehernemu sinu naroda, ki je dobre volje. Najmanjega povoda ni torej dal gosp. Spinčič za napade od strani socialistov. Pač pa je notoriška istina, da sta se ravno g. Spinčič in njega zvesti drug Laginja vsikdar izrekala za kardinalno zahtevo socialistov: za splošno volilno pravo! In to ne morda na tihem, na štiri oči, med štirtmi stenami, ampak očitno, na ogromno obiskovanih shodih, pred zaupniki naroda posvetnega in duh. stanu. Male je poslancev v zbornici na Dunaju, ki bi bili tako blizu socialistom glede te kardinalne točke, kakor sta ravno Spinčič in Laginja! In vendar ju napadajo socialisti! Na to treba pač vprašati: Zakaj? Zakaj črté socialisti ta dva poslanca? Oprostite, ali mi se ne moremo raztolmačiti drugače te stvari, nego tako: črte ju, ker ju črte tudi Italijani in Nemci, ker ti socialistički vodje niso družega, nego avksilijarna četa ptujim strankam, dočim menita Spinčič in dr. Laginja, da sin teptanega, tlačenega, proganjenega naroda, mora v prvi vrsti služiti temu svojemu narodu, in sicer dotlej, dokler se po ukupnih naporih ne zboljša njega stanje. Vsa socialistička „mednarodnost“ se pa koncentruje v tem, da svojemu lastnemu narodu mečejo polena pod noge in to v časih, ko bi potreboval isti vseh svojih sil, da se vzdrži, v časih, ko z vso silo butajo vanj sovražne sile, v časih, ko mu visi ekzistenca na jedni niti.

Mnogo mnogo bi vam imeli še povedati. Pa saj se bomo še videli na tem mestu in — kje drugje. — Jedino to bi vas vprašali: kdo jestrpljivejši, objektivnejši in tolerantnejši: mi do Vas, ali Vi do nas? Ali mi, ki brez pomisleka priobčujemo pozive na vaše shode, ki nikdar ne zamečemo vaših zahtev kar pavšalno, ampak pripoznavamo lojalno in polnim prepričanjem, kar je po našem prepričanju pripoznavanja vrednega v vašem programu? Ali pa vi, ki nimate nikdar nijedne same

dobre besede niti za jedno samo točko našega programa, ki zasmehujete vse, kar je sveto in drago drugim stanovom? Ki ne zahtevate od nas nič več in nič manj, nego da kapituliramo pred drugorodci?!

Tako „luč“ ste prižigali tudi v Rojano minole nedelje. Ali prepričanje naše je, da ta „luč“ ni zvezda - neprimičnica, nego planet, ki dobliva svojo svetlobo — od drugod.

Trdna naša nada pa je, da okoličani ne bodo sledili tej vaši — vešči, ampak, da bodo sledili oni jasni zvezdi, ki vodi do cilja, zaželenega od vseh dobromislečih: do uglasjanja nasprotstev med posamičnimi stanovmi, da bomo mogli skupno in složno, vsak v svojih sferah in vsak po svoji moči, delovati za kulturni in materialni napredek vseh slojev družbe človeške.

**Cesar Viljem v Budimpešti.** Včeraj sta se oba vladarja vozila po mestu. Ogledala sta si razne znamenitosti. Iz „Mattina“ posnemljamo, da so gruče oseb na večih krajih prodrle vojaški kordon in da je naš cesar opazil to. Na jednom mestu da je zakričal cesar: „Naj se vendar umakne to ljudstvo in naj ne sili tako v mojo kočijo!“

Včeraj sta hotela v Budimpešto tudi socialistiška voditelja Adler in Pernerstorfer, ali ustavili so ju policijski organi v Kolenfoldu, na zadnji postaji pred Budimpešto. Prijavili so jima na najljudnejši način, da naj se vrmeta s prvim vlakom. Ogerske oblasti so se gotovo bale kakih demonstracij.

**XX. settembre.** Včeraj smo šteli 20. septembra. V Rimu so — kakor vsako leto — velikim hrupom, proslavljali jedno najhujših zgodovinskih krivic. Včeraj je minilo 27 let, odkar je Italija siloma zasedla Rim. Mnogo družtev in velika množica se je zbirala ob zgodovinskem zidu „Ponte Pia“. Tudi po drugih mestih Italije so se vršila slična slavlja.

Konsternacija pa je provzročila, da je znanega Imbrianija zadel mrtvoud ravno v hipu, ko je imel svoj slavnostni govor ob vznožju spomenika Garibaldijevega. Odušiti so ga morali v neko bližnjo hišo in njegov stanje je baje brezupno.

**Nova alijanca?** Belgija in Holandija baje sklepata zvezo za slučaj vojne Nemčije s Francosko. Belgija se boji namreč, da postane pozorišče krvavim spopadom mej Francijo in Nemčijo in radi tega hočeta obe državi, Belgija in Holandija, skleniti zvezo defenzive v obrambo samostanosti za vsaki slučaj. Toda dvomiti smemo po vsej pravici, da bi alijanca takih dveh malih državic mogla uspešno upirati se strašnemu navalu dveh tako silnih nasprotnikov.

## Različne vesti.

**Zlatomašniku Juriju Janu.** Iz Prebenka nam pišejo: Radosti urisajo srca naših mladeničev in deklet tega za Vas toli častnega dne! Velečastiti g. zlatomašnik! Sprejmite danes izraz našega spoštovanja in udanosti! Vsprejmite našo zahvalo za vse, kar ste storili dobrega za nas! Iz globine src vsklikamo danes: Bog nam ohrani še mnogo let našega zlatomašnika, našega Jana, našega viteza! Živio! Slava! Mladina.

**Vest o prometučanju namestnika Rinaldinija** je izmišljena. Tako zatrjajo današnji listi. Tudi mi nismo verjeli v ono vest.

**Umri je v Krakovem v Galiciji poljski pesnik Kornelij Mjejski.**

**Boj zoper naš list.** Danes stopamo pred tribunal naših čitateljev in sicer — radovoljno. Naši čitatelji pa naj bodo sodniki in sicer brez izjeme — vsi. Kaj je zakrivila „Edinost“, da bi jo nekaterniki hoteli obsoditi na smrt? Ali zato, ker je vedno glasno zražala težnje našega naroda po Primorskem, gospodarske in politične? Ali zato, ker je vedno cutla z nesrečnimi, ker je vedno v okviru svojega programa celila rane in dajala navodila, kako lečiti iste? Ali zato, ker je vedno govorila o strogo resnici ondi, kjer bi jo bili radi zamolčali prizadeti. Ali zato, ker je ostala zvesta svojemu prvotnemu načelu: vse za narod, Boga in cesarja? In konečno: ali morda zato, ker se nikdar ni ponižala do one umazane nizkosti doli, na kateri bi jo imeli radi oni, ki žejajo po škandalih in kamor ne sme dostojen list? In zato bi jo nekaterniki hoteli obsoditi na smrt? Zato? Mnogo naših čitateljev morda vprašajo, kdo obsoja „Edinost“ na smrt? Takoj mu lahko odgovorimo:

obsojajo jo socialni demokratje in želijo jej konca čim prej? Zakaj? To oni sami najbolje vedo. A to vemo tudi mi, zato hočemo povedati to skrivnost, da jo čujejo naši čitatelji.

Socialnim demokratom se je h krati zljubilo, tukaj v Trstu udariti na veliki zvon in so takorekoč zahtevali, naj pred tem glasom pade vse na kolena, kar leze in gre! Kdor ne stori tega, nanj pade socialno - demokratiško prokletstvo z vso svojo težo. No, mi nismo storili tega, zato zaslužimo smrt. Mi nismo hoteli slediti na polje „internacionalizma“, zato se nas sedaj razkričava za neprijatelje delavca. Ker smo videli našega slovenskega delavca potapljati se v močvirju internacionalizma, ker smo videli, da se naš slovenski delavec rabi samo kakor orodje poitalijančevanju naroda; zato, ker smo svarili pred opasnimi glasovi, hotečimi našemu narodu škodovati v vrstah delavstva. Da smo bili mi vsikdar za gospodarsko in socialno korist našega delavca, to smo pokazali na prejasen način za časa letošnjih štrajkov v Trstu. Kdor nas je hotel razumeti prav, moral nam je pritrditi, a kdor je ril se svojimi socialnimi, demokratičnimi internacionalnimi idejami v steno naše narodnosti, on seveda nas je moral obsojati se svoje strani. Za načrte socialnega demokratizma, v kolikor so isti dobri, smo tudi mi vsikdar, omejiti pa se ne moremo in ne smemo samo na te načrte, ker smo narodno glasilo in se moramo brigati za vse sloje: za našo narodnost in za gmotno blaginjo našega naroda in to v vsem obsegu. In v tem obsegu je zapopaden tudi delavec naše narodnosti; in ako smo vredni, da se nas obsoja na smrt, ker branimo tudi našega delavca pred njegovimi nasprotniki, tedaj seveda le z mečem po nas! Toliko v odgovor gosp. Kristanu in tovarišam!

**Častnima meščanoma** je izvolil črnomaljski mestni zastop na Dolenjskem deželnega predsednika kranjskega barona Hein — a in dvornega svetnika Šukljeja in sicer v priznanje njiju zasluga za zgradbo črnomaljskega vodovoda.

**Mestni zastop tržaški** bo imel jutri zvečer svojo XXII. javno sejo.

**To je res barbarstvo!** Povedali smo že, da je minole nedelje popoldne neznan zločinski roka odlomila ušesi in nogi angelju na nagrobnem spomeniku pok. umorjenemu Franu Gasparoviču. Toda lopovu še ni bilo zadosti to, ampak je še po noči nadaljeval svojo vandališko početje. Obsojati je razgrajala med živimi, ali nismo zadostnih besed, da bi primerno obsodili onega, ki moti svetost na kraju večnega miru in žali spomin onih, ki spet tam svoje večno spanje. He, magistrat! Socialnim demokratom si znal zapreti pot na pokopališče, da niso mogli proslaviti spomina pokojnikovega, zapri jo še skruniteljem grobov!

**Jubilej peveljnika mornarnice, admirala Sternecka.** Nj. Veličanstvo cesar Fran Josip I. pisal je iz Totisa lastnoročno pismo admiralu Sternecku povodom petdesetletnice njegovega službovanja. V tem pismu je cesar izrazil svoje najvišje priznanje baronu Sternecku na njega uzornem in junaškem delovanju v službi avstrijske mornarnice in je posebno poudarjal sodelovanje jubilarjeve na slavni dan pri Lisi. V zahvalo in priznanje podaril je cesar admiralu Sternecku veliki križ sv. Stefanovega reda. — Jubilarju admiralu Aleksandru Eberanu pa je podelilo Nj. Veličanstvo red železne krone I. vrste.

**Koncert tržaške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu.** Vreme nas je mučilo ves božji dan in jesensko solnce nas je dražilo hudomušno izza oblakov. pokazalo se je in zapet skrilo nebrojokrat. V odločilnem trenutku, prav ob času, ko so imeli prihajati ljudje, prepreglo se je nebo s težkimi, sivimi, dolgočasnimi oblaki, veter je pihal in nosil redkim došlecem v obraz droben siten dež, ki je postajal vedno gostejši. Iz mesta je prišlo le par ljudi, ker je bilo najgrše baš ob času, ko so imeli odhajati z doma; vrlo pevsko društvo „Zarja“ iz Rojana (moški in ženski zbor) prišel je vkljub temu polnoštevilno s svojim oduševljenim predsednikom, g. Katalanom in vrlim pevovodjo g. Razmom. „Bazar“ je bil ukusno pripravljen in bogati ter obilni darovi razstavljeni najukusneje; vrt odičen in okrašen, zato nam je bilo tem huje, ko se je proti četrti uri vsul dež z močnim vetrom. Ko ni bilo misliti, da bi se mogel vršiti koncert, zaprla se je blagajna — na kateri

se je vendar nabralo 11-50 gl. vst. pnine in 5 gl. 50 nvč. radodarnih doneskov, seveda skoro izključno od domačinov. Galanterije, igrače, jestvine vse se je zmetalo vprek v jerbasu in v naglici znosilo pod streho, navzoči odbor ženske podružnice je pa sklenil napraviti koncert z bazarjem in baš istim programom v nedeljo 3. oktobra.

Zamolčati ne smemo, da je za koncert došel brzoglavni pozdrav iz Toplice na Češkem. Poslal ga je Svetoivančan Anton Mlač, zidar, ki dela sedaj slučajno na Češkem; poslal je tudi za bazar 4 krone. No, ako je tak narod barbarski narod, ki ima tako priprosto ljudstvo, takih narodnjakov, potem smemo biti in smo silno ponosni na to barbarstvo.

Ljudstvo je mahoma zasedlo vse prostore v pritličju in v prvem nadstropju; vrlo pevsko društvo „Zarja“ je pa pele in pelo — sedaj možki, sedaj ženski zbor — ter želo obilo zaslužene pohvale. Razvila se je živalna svobodna zabava, na kateri so lepa dekleta v slikovitih narodnih nošah prodajale in res razprodala vse jestvine.

Kdor hoče še kaj darovati za „bazar“, naj le pošlje v Čitalnico; osobito je nam jako dobro došlo ceneje galanterijske blago. Videle smo včeraj, da bi se vse razprodalo takoj, ko bi bilo ugodno vreme. Prosimo torej one rodoljube, ki se niso odzvali doslej, naj to storé do zadnjega septembra. Dne 3. oktobra nam pa daj Bog večje sreče z vremenom, nego v nedeljo!

**Občno delavsko izobraževalno pravavarstveno in podporno društvo v Trstu** priredi prihodnjo nedeljo javen shod v gostilni „Al Operajo“ pri sv. Jakobu. Razpravljalo se bo o organizaciji slovenskih delavcev. (Začetek ob 5. uri popoldne. Na mnogobrojno udeležbo vabi vse slovenske delavce Odbor.

**S Proseka nam pišejo:** Dopis „X. y.“, v katerem se je trdilo, da je bil koncert tržaške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dolgo, dolgo prej naznanjen, nego veselica, ki se je vršila dne 19. t. m. na Proseku, ne odgovarja resnici, kajti društvo „Hajdrih“ na Proseku je naznanilo svojo veselico za ta dan že sredi meseca avgusta. Skupna veselica je bila naznanjena še-le v torek, te pa radi vremena, ker pevski društvi „Danica“ in „Bratno in pevsko društvo na Opčinah“ sti bili primorani odložiti svoji veselici tudi radi slabega vremena. Ker bi se imele vršiti dne 19. t. m. tri veselice, zjedini se so vse tri društva za napravo skupne veselice. Toda, veselica na Proseku, akoravno ne skupna, je bila naznanjena že dolgo, dolgo prej, nego pri sv. Ivanu.

Omenjeno naj bode, da skoro vsakokrat, kadar prireja veselico jedno ali drugo društvo iz gornje okolice, je kaka slavnost tudi v Trstu ali pa v spodnji okolici. Jaz mislim, da vsako društvo želi, da so njega veselice dobro obiskane. S tem se navdušuje mladina. Da društva vspevajo in se razcvitajo, v to jim treba podpore prihajajoče, od obiskovalcev veselice. Ker je gornja okolica precej oddaljena od mesta, in pota tudi niso tako gladke, zakaj bi se gospoda iz mesta trudila na Prosek ali pa na Opčine, ako imajo veselice doma ali pa blizu doma? Prirejanje veselice istega dne na dveh ali več krajih je torej jako škodljivo za društva v gornji okolici.

Ako imajo društva zgubo na vsaki veselici, kako naj plačujejo potem učitelja, stanovanje in razne druge stroške? A rodoljubi v mestu naj ne pozabijo, da so društva glavna opora naši narodni stvari po okolici!! Z.

**Dostavek uredništva.** Zajedno nas je naprosilo pevsko društvo „Kolo“, da konstatujemo z ozirom na gori navedeni dopis v „Edinosti“, da veselica tega društva na vrtu šolskega zavoda pri sv. Jakobu se ni vršila istega dne, kakor izlet „Slov. pevskega društva“ v Vipavo. No, iz vse te polemike je razvidno, da je prepričanje splošno, da bi morala društva gledati na to, da se veselice posamičnih družtev ne bodo na potu jedna drugi. Po tem prepričanju naj se ravnaajo načelnštva družtev, kakor je to storil letos „Sokol“, ki se je umikal z namerovanimi izleti, da le ne bi škodoval drugim društvom. Prihodnjič naj store tudi drugi tako!

**Iz Podgrada nam pišejo dne 20. septembra:** Enoglasna volitev enega volilnega moza za volitev davčne komisije III. razreda, ki se je zvršila danes tukaj, dokazuje, kako veliko zaupanje in pri kom

ima znani o raznih volitvah že mnogokrat sijajno propali Francesco Marotti, ki je bil voljen.

Dobil je vse tri oddane glase in sicer od gg. trgovca Kastelica, notarja Dubroviča in svojega. Volitve sta se vzdržala gospa Pip in g. Jenko.

**K samomoru g. Henrika Kaderka**, tajnika na deželnem sodišču v Trstu, treba opozoriti, da je bilo na nesrečniku opaziti že dlje časa znakov, da mu temni duh in da bolezen njegova ne datira iz najnovijih dni. Toliko v čast spominu pokojnika. Pogreb je bil danes popoldne.

**Ljubljana po potresu.** Od tam se nam piše dne 19. t. m.: O našem stolnem mestu se bode govorilo čez 4 ali pet let z večjim respektom, nego do zdaj. Ljubljana se od potresa sem vsestransko in moderno širi in razvija in napredek teh dveh let je preskočil dobo 10 do 20 let. Seveda je dala tej premembi v prvi vrsti povod katastrofa, ali tu je treba pred vsem tudi — poguma in pa potrebne pomoči v finančijem oziru. No, tega ni manjkalo, vsled tega ima Ljubljana tujcu že danes marsikaj modernega pokazati. Čez 100 zasebnih in javnih poslopij, prenovljenih deloma, deloma do cela novih ima mesto na opazovanje, prenovljene cerkve, občinske javne naprave in več drugega lepega je porinilo Ljubljano zdaj v ospredje. Sem in tje celo nekoliko luksusa, a nič ne dé, tujec prihaja z radovednostjo sem in opazuje rad to razupito slovensko metropolo. Samo — židje se ne upajo sem, drugače pa — ves svet.

**Zopet napad na urednika.** „Jedinstvo“ piše dne 17. t. m., da je bil urednik tega lista v večer 16. t. m., ko je šel okolo osme ure v mraku skozi Obrovo ulico proti domu, napaden od dveh takozvanih „bersaglierov“. Napadalec sta odpadnika, toraj izdajalca svoje narodnosti, njini imeni sta Marin Slugo in Tome Blažević (Pristni italijanski imeni! — Stavec.). Lopova sta udarjala s pestmi po obrazu urednika in ga znatno ranila, na to sta utekla. Napadeni je naznanil stvar državnemu pravdnistvu, katero je storilo svoje korake. Take sadove zori odpadništvo in narodno izdajalstvo v hrvaški Dalmaciji! Tužno!

**„Hello“ pred sodiščem.** Sedaj se vrši pred sodiščem v Mostu na Češkem finale nemško-nacionalnih rabuk uprizorjenih proti mirnim češkim prebivalcem. Na dan prihajajo v svoji pravi obliki vse resnice, katere so prinašali zlobni nemški časopisi v skrajno pretvarjeni podobi. Sedaj se je pokazalo, kdo je delal in kdo je trpel krivico in po obsodbah v Mostu bodo neusmiljeno dejani na laž tevtonski obrekovalci. Naj bi se tako godilo povsodi!

**„Eine miraculose Kirche“.** V Dedendolu pri Višnji Gori na Dolenjskem se bode v nedeljo blagoslovil zaradi svoje starosti imeniten, sedaj prenovljen „križev pot“. Ta cerkev je že od pračasnih dob čudodelna božja pot, zaradi tega jo je že Valvasor imenoval „eine miraculose Kirche“.

**Zopet velika nesreča na železnici.** Z Reke se javlja dne 20. t. m., da je na progi Karlovec-Reka zadel brzovlak na vojaški vlak in sicer tako silno, da je bilo razbitih mnogo vagonov. Trije zavorničarji, eden sprevednik in šest vojakov je bilo ubitih, nad 30 vojakov pa je nevarno ranjenih. O uzroku te nesreče se še nič ne ve pravega. — To je res že pravi „anarhizem“ na železnicah, ali kaj!

**Svatje utopili so se v Antonopolu v Poljski,** ko so se vozili po tamošnjem jezeru. Sredi jezera počil je čoln in se prevrnil, pri čemer se je utopilo 17 oseb.

**Brata ubil.** Dne 9. t. m. sprla sta se v Hrustovici na Hrvatskem brata Janko in Peter Joković. O tej priliki je sprožil Peter na Janka puško in ga je zadel tako nevarno, da je umrl kmalo za tem.

**Z iglo v srce** je zabodla svojega ljubčka natakarka Chiarina Mattei v Genovi, ker jej je bil le ta nezvest. Na cesti sta se bila sprla med seboj in v jezi je deva potegnila iz svojega klo-buka dolgo iglo in jo zabola fantu v srce. Ljubimec je takoj umrl, morilka pa je nbežala v neko hišo in se ondi vrgla s petega nadstropja na cesto, kjer je takoj obležala mrtva. Zopet eksemplj mladim ljudem: če dolgo živeti vam je mar, — zaljubiti se nikdar nikar!

**Naša „nada“.** Mladina je naša „nada“, pravimo radi. Ali včasih je ta „nada“ zelo neupodobna. Včeraj so policijski organi na južnem ko-

lodvoru zaustavili tri dečake (gori iz Nemčije), ki so pobegnili od doma. Pri njih so našli 350 mark in 18 gl. in hranilno knjižico glasečo na 60 mark. Tudi nekoliko patronov so našli pri njih. Jeden teh dečakov je bil star 16, jeden 17 in jeden — 11 let. — Policija jih je dela pod ključ, dokler ne rečejo svojo stariši dečakov. — Včeraj je zaprla policija 14letna Frana Brezoviča in Jurja Hlabe, ker sta znana tatova. Bog nas varuj take nade!

**Nezadovoljni mohamedanci.** Turki so po zmagah v Tesaliji jeli nositi kvišku glave in kakor vse kaže, niso zadovoljni z dosedanjimi zmagami, marveč klali in zmagovali bi radi še dalje, ako bi jim namreč kdo pustil. Sedaj vlada med mohamedanci splošna nezadovoljnost, ker se je sklenil mir. Policija v Carigradu je celo konfiskovala dne 20. t. m. vse turške liste, ker so izražali svojo nezadovoljnost na sklepu miru.

**„Sveta vojna“.** Emir afganistanski je izdal neko knjigo „Jehad“, katera je bila takoj prevedena na angleški jezik. Na sestavi te knjige mu je pomagalo več učenih mož mohamedanske vere. Vsebinska te knjige je namenjena svrham razširitve misli „svete vojne“ med narodom turške vere. Knjiga zahteva od Mohamedancev, da uničijo drugorodce in jih podjarmijo. Anglija se Emirju gotovo lepo zahvali za tako knjigo!

### Najnovejše vesti.

**Trst 21.** Danes popoldne ob 1 uri 59 min. je bil tukaj precej močan potres, ki je trajal 3 sekunde. Smer mu je bila od zahoda proti vzhodu na to je bilo močno valovanje od severa proti jugu, ki je po dvakratnem pranehanju trajalo po minut dolgo. Ob 2. uri 2 minut bil je nov slabši sunek. Škode ni nobene.

**Atene 21.** List „Asty“ označa vest, da se sestavi kabinet, v katerem bi bile zastopane vse stranke. To da želi sam kralj. Sestava ministerstva še ni določena, a gotovo je, da ostanejo na svojih mestih vsi dosedanje ministri.

**London 21.** Včeraj so bila razglašena naznana o izključenju delavcev od tvrdk strojarske industrije v Sheffieldu, Edinburgu, Greenocku in Dumbertonu.

**London 21.** „Times“ poroča iz Buenos-Aires z dne 20. t. m.: Nenadno mrzlo vreme poslednjih dni je pokončalo kobilice in s tem žetvi izdatno hasnilo.

### Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpesta. Pšenica za jesen 12.22 12.24 Pšenica za spomlad 18.98 11.96 do 11.98 Oves za jesen 5.92 5.94. — Ri za jesen 8.55 8.60. Koruza za oktober 1897. 4.90 4.92 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.50—12.55 od 79 kilo 12.60 12.65 od 80 kil. f. 12.70—12.75, od 81. kil. f. 12.75 12.80, od 82 kil. for. 12.90 12.95. Isomac 7.10 10.— prose 6.80 6.80

Pšenica: Dobre ponudbe, in povpraševanje, Prodaja 20000 mt. st. po stalnih cenah. Vreme: lepo.

raga. Normalni — skor for. 12.37 do — — Za notranji trgovini: Centrifugal f. 36.— Concaso f. 37, Cetrvalni f. 37 1/2, v glavah f. — —

Bavto. Kava Santos good average za sept. 42.50 za januar 48.—

Hamburg. Santos good average za september 34.50, za december 35.50 za marec 36.— za maj 36.50. mirno.

**Dunajska borza 21. septembra 1897.**

|                          | danes    | včeraj   |
|--------------------------|----------|----------|
| Državni dolg v papirju   | 102.05   | 101.95   |
| „ „ „ v srebru           | 102.10   | 102.05   |
| Avstrijska renta v zlatu | 124.45   | 124.75   |
| „ „ „ v kronah           | 101.90   | 101.75   |
| Kreditno akcije          | 358.75   | 359.75   |
| London 10 let.           | 119.75   | 119.75   |
| Napoleoni                | 9.52 1/2 | 9.52 1/2 |
| 30 mark                  | 11.74    | 11.73    |
| 100 italij.              | 45.15    | 45.05    |

### Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabolotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je

**železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.**

(Dunajska cesta)

priporočeno od mnogih zdravnikov. — Poliliterska steklenica

velja 1 gl., pet poliliterskih steklenic 4 gl. 50 kr.

## Rujav, pristen, naraven sladkor

dobiva se jedino v moji zalogi, katerega prodajam veliko ceneje od lanskega leta.

Priporačaje se, sem udani

**Anton Godnig,**

trgovec Via Nuova.

Kdor hoče piti novo, dobro in sladko vipavsko vino belo ali črno, naj se potrudi v gostilno

**Frana Valetič,**

Via Solitario št. 12,

katera je odprta do 2 popolunoči.

## Zdravljenje krvi

Čaj „Tisoberni ovet“ (Millefort). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slabašjem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljanje, stoji 50 nš. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

## Saunig & Dekleva

V GORICI, v Nunski ulici št. 14-16.

**Velika zaloga**

šivalnih strojev in dvokoles

raznih sistemov kakor tudi iz bambusa. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje in nikljanje.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20

Trpotčev sok neprenehno deluje pri vseh prehlajenjih sopnih organov, ter je najbolje sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobil, hripavost in vrtoglav. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka; potrebujem jih za moje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic od nesnosne kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobilnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 20 marca 1897.“

Pazi naj se torej, da je na vsaki steklenici zastavljena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenice s točnim opisom je 75 nš. — Razpošilja se vsaki dan pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 nš. za zametek) ali pa po poštnem povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preiskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastoj in poštine prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjskega trg št. 20.

## Tiskarna Gutenberg

filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“ 13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

**Razstirni zavod — Knjigovezstvo.**

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primeranih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja zaliste in zavitkov z napisom, naalovnih listov, jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature, Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih, časozapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem razstirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, avilnega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz olinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst